

Дослідження споживацьких характеристик програмних продуктів, що використовують для автоматизації аптек, у зв'язку з впровадженням системи E-Health

Подколзіна М.В., Дудак Є.О., Ревенко Р.М.

Кафедра організації та економіки фармації

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна.

economica@nuph.edu.ua

E-Health — електронна система охорони здоров'я, що забезпечує обмін медичною інформацією та реалізацію програми медичних гарантій населення. Система E-Health складається з: центральної бази даних — ЦБД, електронних медичних інформаційних систем, які дають змогу автоматизувати роботу медзакладів з ЦБД, між якими забезпечено автоматизований обмін даними та документами через відкритий програмний інтерфейс (API).

МОЗ України регулює впровадження E-Health на нормативно-правовому рівні. Національна служба здоров'я України (НСЗУ) укладає договори з постачальниками медичних послуг; аналізує та використовує дані з метою прогнозування потреб населення у медичних послугах, розробки програми медичних гарантій, встановлення тарифів, здійснення моніторингу договорів; здійснює оплати за медичні послуги на умовах договору. Порядок функціонування E-Health регламентуються ПКМУ від 25 квітня 2018 р. № 411 «Деякі питання електронної системи охорони здоров'я».

Завданням електронної системи охорони здоров'я є забезпечення можливості використання пацієнтами електронних сервісів для реалізації їх прав за програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, автоматизація ведення обліку медичних послуг і управління медичною інформацією, запровадження електронного документообігу у сфері медичного обслуговування населення за програмою медичних гарантій.

Метою дослідження є визначення оптимальних програмних продуктів для забезпечення роботи аптеки у системі E-Health, що надають найбільше переваг і корисних функцій користувачу.

В ході дослідження було визначено 27 медичних інформаційних систем, які призначені для роботи аптек з E-Health, з них 11 на даний час підключені, 9 знаходяться в розробці, 2 на тестуванні і 5 ще не почали свою роботу.

З 11-ти діючих програмних продуктів, ми відібрали 4 вже підключені до E-Health, які, на нашу думку, є якнайбільш повноцінними, з достатнім функціоналом і є найбільш зручними для фармацевта-користувача.

1) «Helsi» - електронна система для аптек. Переваги: першими в Україні почали працювати з електронними рецептами; підключення до eHealth та угода з НСЗУ безкоштовні; працює на смартфонах та планшетах; інтеграція з аптечними та інформаційними системами за API; інтегрований в систему модуль роботи з електронними цифровими підписами; Розширена статистика та звітність в режимі онлайн. Недоліки: відсутня робота по програмі «Медікард».

2) «VikiSoft» – ERP система для аптек (аптечна МІС). Переваги: одночасно online та offline; МІС веде весь об'єм обліково — звітної документації ЗОЗ; для обміну с іншими медичними системами дані можуть бути імпортовані і експортовані в прийнятих міжнародних стандартах HL7 та DICOM. Недоліки: недосконалий дизайн та інтерфейс.

3) Програмний комплекс «Аптека». Переваги: простий і зручний інтерфейс; щоденне оновлення довідників; технічна підтримка клієнтів; регулярне оновлення системи; простий перехід з інших систем. Недоліки: комплекс поширюється на умовах оренди (SAAS) із щомісячною абонентською платою. Абонентська плата береться за автоматизовані підрозділи незалежно від кількості робочих місць; відсутня робота по програмі «Медікард».

4) «Фарм-роздріб» («Фарм-рітейл») – програмний комплекс для аптечного бізнесу. Переваги: відпуск медикаментів із роздрібною точкою (аптеки чи аптечного пункту); робота з рецептами: простими, пільговими, спец програми (інсулін, Доступні ліки); знижки: по дисконтних картках, контроль термінів придатності, заборона продажі при закінченні терміну придатності; безготівкові операції: оплата платіжними картками, відшкодування з держ.бюджету та страховими компаніями; робота по програмі «Медікард»; фіксація результатів вимірювання для пацієнтів (тиск, глюкоза...); відпуск медикаментів відділенням лікарняних закладів, формування рахунків/накладних по таким відпускам; проведення ревізій, в т.ч. з використанням мобільних пристроїв (смартфони, планшети, термінали збору даних).

За результатами проведеного дослідження, на нашу думку, найбільшій уваги заслуговують програми «Аптека» та «Фарм-роздріб» («Фарм рітейл»), тому що вони більш функціональні, мають багато опцій та на даний час є більш розповсюджені та затребувані серед аптек, які працюють з системою E-Health.

Проте системи постійно оновлюються, вдосконалюються, і навіть на час нашого дослідження всіх оптимальних програмних забезпечень, у деяких відібраних нами системах змінилися назви на більш цікаві та прості для споживачів, сайти зазнали модернізації, змінюється їх функціонал, тобто можна з легкістю сказати, що медичні інформаційні системи, як для аптек, так і для медичних закладів, зараз інтенсивно змінюються у бік більш комфортного та простого використання спеціалістами медицини та фармації.